

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Fundamentos didácticos do Fútbol	Código	620G01112	
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	4.5
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Educación Física e Deportiva			
Coordinación	Vales Vazquez, Ángel	Correo electrónico	angel.vales@udc.es	
Profesorado	Vales Vazquez, Ángel	Correo electrónico	angel.vales@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>Nesta materia preténdese que os estudantes adquiren un coñecemento das habilidades específicas do fútbol como condutas psico e sociomotoras, e dos seus contidos como recursos didácticos en educación física e iniciación. Fundamentos técnicos e tácticos. Os obxectivos xerais expostos son: Coñecemento das habilidades específicas do fútbol como condutas motrices. Preparación do futuro Graduado en CC. dá A.F. e do D. para o desenvolvemento das funcións e roles como educador a través da utilización do fútbol na iniciación deportiva. Contextualizar o fútbol no ámbito das Ciencias da Actividade Física e nos campos educativo e científico.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A4	Coñecer e comprender as bases que aporta a educación física á formación das persoas.
A5	Fomentar a convivencia, estimulando e poñendo en valor a capacidade de constancia, esforzo e disciplina dos participantes nas actividades de educación física e deportiva.
A8	Deseñar, desenvolver, e avaliar os procesos de ensino ? aprendizaxe, relativos á actividade física e o deporte, con atención e titorización segundo as características individuais e contextuais das persoas (xénero, idade, discapacidade, culturas, etc.).
A11	Posuír o conxunto de habilidades ou competencias docentes que faciliten o proceso de ensino-aprendizaxe na aula de educación física.
A12	Avaliar e elaborar instrumentos de recollida de datos que atendan aos aprendizaxes do alumno, ao proceso de ensino en sí e á función del docente.
A15	Coñecer, saber seleccionar e saber aplicar as técnicas de modificación de conduta que pode utilizar o profesional de Educación Física e Deportes nos diferentes ámbitos da súa competencia laboral.
A25	Identificar e comprender os requisitos psicomotores e sociomotores das habilidades deportivas, executando basicamente as habilidades motrices específicas dun conxunto de deportes, considerando as diferenzas por xénero.
A26	Identificar e aplicar as peculiaridades didácticas de cada especialidade deportiva na intención pedagóxica dos diferentes ámbitos de intervención.
A33	Seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva no contexto educativo, deportivo, recreativo e da actividade física e saúde.
A36	Coñecer e saber aplicar as novas tecnoloxías da información e a imaxe, tanto nas ciencias da actividade física e do deporte, como no exercicio profesional.
B2	Resolver problemas de forma eficaz e eficiente no ámbito das ciencias da actividade física e do deporte.
B3	Traballar nos diferentes contextos da actividade física e o deporte, de forma autónoma e con iniciativa, aplicando o pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Trabajar de forma colaboradora, desenvolvendo habilidades, de liderado, relación interpersonal e traballo en equipo.
B7	Xestionar a información.
B16	Dominar habilidades de comunicación verbal e non verbal necesarias no contexto da actividade física e o deporte.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.

Código Seguro De Verificación	qHdMoCk4o+BSJaiEBalmJA==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - José Andrés Sánchez Molina	Asinado	20/06/2025 11:22:24
Observacións		Páxina	1/7
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/qHdMoCk4o%2BBSJaiEBalmJA%3D%3D		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer a dinámica do xogo no fútbol e a participación das distintas calidades coordinativas, cognitivas, condicionais e psico-afectivas implicadas no xogo.	A11 A15 A25	B3 B4	
Coñecer a correcta execución das accións no fútbol, sendo capaz de identificar os erros máis frecuentes e elaborar medios de corrección.	A33 A36	B2 B3 B4	C7
Coñecer e aplicar as formas de intervención do profesor/adestrador e comprender o seu papel na facilitación da aprendizaxe.	A4 A5 A8 A26	B2 B3	C7
Ser capaz de emplear correctamente los medios materiales y recursos disponibles para el desarrollo de una sesión de entrenamiento en la iniciación al fútbol.	A26 A33 A36	B7	C3
Coñecer e aplicar as distintas progresións de ensino e os seus fundamentos e aplicacións na aprendizaxe do fútbol.	A5 A11 A25	B2 B16	C1
Adquirir un correcto nivel de execución das habilidades técnico-tácticas incluídas no programa da materia.	A11 A12 A25	B2	C8

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1.- DESCRIPTIVO-CONCEPTUAL: PECULIARIDADES MORFO-FUNCIONAIS DO FÚTBOL COMO DEPORTE.	Sub-tema 1.- Antecedentes históricos. Sub-tema 2.- Características morfo-funcionais básicas do fútbol. Sub-tema 3.- Fútbol, deportes de equipo e sub-modalidades competitivas. Sub-tema 4.- Estudo dos fundamentos específicos do xogo.
TEMA 2.- PRESCRIPTIVO-METODOLÓXICO: RECURSOS DIDÁCTICOS PARA A INTERVENCIÓN EN EDUCACIÓN FÍSICA ESCOLAR E INICIACIÓN A TRAVÉS DO FÚTBOL.	Sub-tema 5.- O fútbol no ámbito escolar. Sub-tema 6.- Bases metodolóxicas na iniciación ao fútbol.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A4 B3 C7 C8	1	0	1
Sesión maxistral	A4 A12 A15 A25 A26	17.5	25	42.5
Práctica de actividade física	A5 A11 A12 A25 B4 B16	17	24	41

Código Seguro De Verificación	qHdMoCk4o+BSJaiEBalmJA==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - José Andrés Sánchez Molina	Asinado	20/06/2025 11:22:24
Observacións		Páxina	2/7
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/qHdMoCk4o%2BBBSJaiEBalmJA%3D%3D		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

Simulación	A33 A36 C1 C3	0	12	12
Lecturas	A25 B7 C3 C8	0	4	4
Análise de fontes documentais	A12 A26 B7 C8	0	5	5
Proba de ensaio	A8 A25 A26 B2 B7 C1	1	0	1
Atención personalizada		6	0	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Actividades que levan a cabo ao comezo dun proceso de ensino-aprendizaxe co fin de coñecer as competencias, intereses e motivacións que posúe o alumno/a para o logro dos obxectivos que se pretenden alcanzar no programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia convenientemente.
Sesión maxistral	Na actividade da sesión maxistral traballaranse os contidos que conforman o marco teórico mediante a exposición oral, guiada co uso de presentacións, de medios audiovisuais e coa introdución de cuestións dirixidas ao alumnado coa finalidade de favorecer a aprendizaxe e a construción do coñecemento. Realizarase unha exposición xeral introdutoria de cada un dos distintos temas de que consta o programa, indicando os aspectos que o alumno/a debe de ampliar.
Práctica de actividade física	Consiste na realización e asimilación práctica dos contidos propostos polo profesor cunha correcta execución técnico-táctica.
Simulación	Consiste na presentación ao estudante dun hipotético caso práctico para observa e analizar a súa capacidade de resolver situacións concretas e para permitirle adquirir a experiencia necesaria para desenvolver nunhas futuro situacións similares.
Lecturas	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.
Análise de fontes documentais	Metodoloxía que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos relevantes para a temática da materia, con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos
Proba de ensaio	Proba na que se busca responder por escrito a preguntas de certa amplitude, valorando que se proporcione a resposta esperada, combinada coa capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Utilízase para a avaliación diagnóstica, formativa e sumativa. Implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas Simulación Análise de fontes documentais	A atención personalizada que se describe en relación a estas metodoloxías concíbese como momentos de traballo presencial co profesor. O alumnado recibirá unha atención individual para facer un seguimento do traballo programado, orientando o mesmo, indicando as correccións necesarias para a súa axeitada elaboración e atendendo ás posibles dúbidas que lle poidan xurdir. O horario de tutoría programado dentro da materia permitirá completar, en grupos reducidos, as tarefas non desenvolvidas no horario oficial. Para os estudantes con matrícula parcial seguiranse as mesmas directrices sinaladas anteriormente, contemplándose como actividade de reforzo a participación acentuada en sesións de tutoría individualizada no despacho do profesor/a.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación

Código Seguro De Verificación	qHdMoCk4o+BSJaiEBalmJA==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - José Andrés Sánchez Molina	Asinado	20/06/2025 11:22:24
Observacións		Páxina	3/7
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/qHdMoCk4o%2BBSJaiEBalmJA%3D%3D		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

Práctica de actividade física	A5 A11 A12 A25 B4 B16	A práctica da actividade física implica a participación activa do estudante nas sesións prácticas. O estudiantado cunha participación activa inferior ao 70% non obterá puntuación neste apartado, a partir desta porcentaxe a cualificación será proporcional á participación.	20
Simulación	A33 A36 C1 C3	En relación coas simulacións e traballos tutelados valorarase especialmente: 1. A profundidade do contido. 2. A utilización de fontes documentais actualizadas. 3. A presentación e claridade de exposición.	20
Proba de ensaio	A8 A25 A26 B2 B7 C1	A proba de ensaio consistirá no desenvolvemento de varias cuestións interrelacionadas que implican un tratamento global e integrado dos contidos abordados ao longo da materia.	60

Observacións avaliación

- A proba de ensaio poderá, a criterio do profesor, estar dividida en varias probas atendendo aos contidos da materia.- A proba de ensaio estará no idioma de impartición da materia (castelán e/ou galego), se se desexa no outro idioma oficial da UDC solicitarase unha semana antes da data de realización.- A práctica da actividade física implica a asistencia e a participación activa do alumnado nas sesións prácticas programadas. Os estudantes lesionados de longa duración, alternativamente ao plan xeral previsto, deberán presentar unha memoria de carácter documental e explicativa que recolla a actividade práctica desenvolvida polo resto de grupo.- Imprescindible a asistencia a un mínimo do 70% das sesións teóricas e/ou prácticas presenciais, para obter unha avaliación positiva. - Para superar a materia, todos os estudantes (matrícula ordinaria e matrícula parcial), deberán alcanzar unha nota mínima de 5 puntos (50%) do sumatorio das diferentes partes que compoñen a avaliación. - A realización fraudulenta de proba ou actividades de avaliación implicará directamente a cualificación de suspenso ?0? na materia e na convocatoria correspondente, invalidando así calquera cualificación obtida en todas as actividades de avaliación de face á convocatoria extraordinaria. Ademais, segundo a Lei de Convivencia Universitaria (BOE núm. 48, de 25 de febreiro de 2022), a fraude académica, considérase falta moi grave, podendo implicar expulsión de 2 a 3 anos da universidade constando no expediente académico até o seu total cumprimento; así como, a perda de dereitos de matrícula parcial durante un curso ou semestre académico (art. 14). Enténdese por fraude académica calquera comportamento premeditado tendente a falsear os resultados dun exame ou traballo, propio ou alleo, realizado como requisito para superar unha materia ou acreditar o rendemento académico (art. 11). - O alumnado que teña concedida a Dedicación Parcial deberá asistir a un mínimo do 50% das actividades docentes programadas. - Os criterios de avaliación para a 1ª e 2ª oportunidade, así como para sucesivas convocatorias serán os mesmos para todos os estudantes (matrícula ordinaria e matrícula parcial). - As notas das partes superadas nunha convocatoria serán mantidas para as sucesivas.

Fontes de información

Bibliografía básica	Riera, J. (1989). Fundamentos del aprendizaje de la técnica y la táctica deportivas. Barcelona: INDEBauer, G. (1993). Fútbol. Entrenamiento de la técnica, la táctica y la condición física.. Barcelona: Editorial Hispano EuropeaCastelo, J. (1994). Fútbol. Modelo técnico-táctico do xogo. Lisboa: Edições FMHRFEF (2022). Reglas de fútbol 7. https://www.rfef.es Sánchez, R. y Perdomo, A. (2016). Fútbol base y modelo de juego. Fútbol de libro
----------------------------	--

Código Seguro De Verificación	qHdMoCk4o+BSJaiEBalmJA==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - José Andrés Sánchez Molina	Asinado	20/06/2025 11:22:24
Observacións		Páxina	4/7
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/qHdMoCk4o%2BBSJaiEBalmJA%3D%3D		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

39, 45-56.- Riera, J. (1995b). Análisis de la táctica deportiva. Apunts: Educación Física y Deportes, 40, 47-60.-
 Romero, C. (1997). Una nueva perspectiva de iniciación al fútbol en la escuela. Training Fútbol, 16, 28-38.- Sadler, R. (1981). Football. Education Physique et Sport, 167, 20-25. - Sanx, A. yFrattarola, C. (1995). Reglamento de Fútbol. Barcelona: Paidotribo.- Schubert, F. (1992) Aprendizaje de la técnica y deportes de situación. Stadium, 153, 40-46.-
 Segura, J. y col. (1993, Mayo). Análisis de los gestos técnicos del portero de fútbol. Comunicación presentada en el I Congreso de la Educación Física y el Deporte, Lleida [Reimpreso en INEFC-Lleida (Ed.) (1994), Ámbitos específicos de los deportes y la educación física (pp. 185-198). Lleida: INEFC-Lleida].- Talaga, J. (1979). Consideraciones sobre el fútbol actual.El Entrenador Español 2ª época, 2, 55-62.- Talaga, J. (1983). Contenido de la lucha deportiva en fútbol.El Entrenador Español 2ª época, 18, 30-39.- Vales, A. (1994). Análisis de la estructura competitiva del fútbol base: presente y futuro. El Entrenador Español 2ª época, 60, 48-58.- Vales, A. (1997). Bases metodológicas del entrenamiento en el fútbol. Training Fútbol, 12, 18-26.- Vankersschaver, J. (1982a). Football. La formation dans l'école ou dans le club (Partie 1). Education Physique et Sport, 177, 58-61- Vankersschaver, J. (1982b). Football. La formation dans l'école ou dans le club (Partie 2). Education Physique et Sport, 178, 46-50.- Vankersschaver, J. (1983a). Football. La formation dans l'école ou dans le club (Partie 3). Education Physique et Sport, 179, 64-67.- Vankersschaver, J. (1983b). Football. La formation dans l'école ou dans le club (Partie 4). Education Physique et Sport, 180, 55-57- Vankersschaver, J. (1983c). Football. La formation dans l'école ou dans le club (Partie 5). Education Physique et Sport, 181, 51-53.- Vázquez, S. (1992). Errores en un gesto-tipo básico del fútbol: El pase. El Entrenador Español 2ª época, 53, 22-29.- Wahl, A. (1997). Historia del fútbol, del juego al deporte. Barcelona: Ediciones B.- Wein, H. (1995). Fútbol a la medida del niño. Madrid: Real Federación Española de Fútbol.- Wein, H. (1995). Fútbol a la medida del adolescente. Sevilla: CEDIFA. - Wrzos, J. (1984). La tactique de l'attaque. Broodecoorens: Bräkel.- Yagüe, J.M. yPaz, J. (1995b). Aproximación al conocimiento de la eficacia en el fútbol. El Entrenador Español 2ª época, 64, 46-52.

Código Seguro De Verificación	qHdMoCk4o+BSJaiEBalmJA==	Estado	Data e hora
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - José Andrés Sánchez Molina	Asinado	20/06/2025 11:22:24
Observacións		Páxina	6/7
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/qHdMoCk4o%2BBSJaiEBalmJA%3D%3D		
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).		

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Deporte Específico I (Fútbol ou Judo ou outro)/620G01129
Observacións
Respecto dos idiomas da materia, referir que a mesma impartirase en castelán ou galego. Coa finalidade de mellorar o sistema de garantía interna de calidade do noso centro, sería conveniente que o alumnado atendese á solicitude realizada pola UDC, con periodicidade cuadrimestral, respecto de participar no proceso de avaliación das materias cursadas e cuxa notificación realiza co nome de ?AVALÍA?, consistindo en responder as enquisas que avalían a docencia do profesorado en cada materia.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías

Código Seguro De Verificación	Estado	Data e hora
qHdMoCk4o+BSJaiEBalmJA==	Asinado	20/06/2025 11:22:24
Asinado Por	Secretario/a Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física - José Andrés Sánchez Molina	
Observacións	Páxina	7/7
Url De Verificación	https://sede.udc.gal/services/validation/qHdMoCk4o%2BBSJaiEBalmJA%3D%3D	
Normativa	Este informe ten o carácter de copia electrónica auténtica con validez e eficacia administrativa de ORIGINAL (art. 27 Lei 39/2015).	

